

Jablonecké hudební úterky

www.musicavaria.cz

kostel Dr. Farského

(náměstí Dr. Farského)

varhany Schuster und Sohn, Žitava 1939

13. 8. 2024 ~ 17 hodin

Ivana Michalovičová

varhany

Eliška Latawiec

mezzosoprán

P R O G R A M

J. S. Bach (1685–1750)

Toccata d moll „dórická“ BWV 538

A. Vivaldi (1678–1741)

Stabat Mater

1. *Stabat mater dolorosa*
2. *Cuius animam gementem*
3. *O quam tristis et afficta*
4. *Quis est homo*
5. *Quis non posset contristari*
6. *Pro peccatis suae gentis*
7. *Fac ut ardeat cor meum*
8. *Amen*

A. Marcello (1673–1747) / **J. S. Bach**

Concerto d moll BWV 974

1. *Andante*
2. *Adagio*
3. *Presto*

G. F. Händel (1685–1759)

Ombra mai fu

A. Dvořák (1841–1904)

Preludium a Fuga D dur

A. Dvořák

Juliina ukolébavka z opery Jakobín

Panno, matko Stvořitele (árie Svatavy z oratoria Svatá Ludmila)

B. Smetana (1824–1884)

Dvě ukolébavky z opery Hubička

Ivana Michalovičová

Ivana Michalovičová pochází z Prahy. Po gymnáziu absolvovala Pražskou konzervatoř (varhany ve třídě Jana Kalfuse), poté byla přijata na hudební fakultu pražské AMU, kde studovala pod vedením prof. Jaroslava Tůmy. V rámci studií absolvovala roční studijní pobyt ve francouzském Štrasburku (varhany u A. Heurtematte, improvizace u D. Maurera a P. Lefebvra). V současnosti je posluchačkou doktorského studia na HAMU.

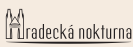
Zúčastnila se řady interpretačních kurzů vedených významnými varhaníky (L. van Doeselaar, S. Engels, L. Ghielmi, S. Kaminski, O. Latry, J. Essl, K. Owolabi, M. Schmeding, H. Vogel). Pravidelně vystupuje na koncertech u nás i v zahraničí (Německo, Polsko, Francie, Itálie, Kanada), spolupracuje se sólisty a různými hudebními tělesy, zejména pěveckými tělesy (od roku 2006 spolupracuje se smíšeným sborem Gaudium Pragense pod vedením L. Hurníka). Je také členkou vokálně instrumentálního souboru Vox Clavium, složeného ze zpívajících hráčů na klávesové nástroje, který se zabývá interpretací středověké a renesanční hudby. Je jednou z varhanic francouzské farnosti v Praze. Pedagogicky působí v Praze.

Eliška Latawiec

Eliška Latawiec začala studovat operní zpěv v sedmnácti letech u profesora Alexandra Vovka, ve studiích později pokračovala na Pražské konzervatoři ve třídě významné české pěvkyně Yvony Škvárové. Své vzdělání dále zdokonalovala u profesorky Henryky Januszewské v polských Katovicích.

První tři roky své hudební kariéry strávila jako sólistka pražského hudebního divadla Karlín. Během této doby spolupracovala s různými hudebními tělesy, jako je pěvecký sbor Gaudium Pragense, Praga Sinfonietta Orchestra a Consortium Pragense Orchestra. Mimořádně zajímavý je její umělecký záběr od baroka po současnou hudbu. Od roku 2013 působila Eliška jako varhanice v kostele Saint Wenteslaw v kanadském Torontu. V Kanadě působila též jako pedagog klavíru a zpěvu. Zasloužila se zde mj. o provedení České mše vánoční J. J. Ryby, pro něž se jí podařilo angažovat hudebníky z různých prostředí a věkových skupin, včetně amatérů z Česka, Slovenska a Polska.

Od roku 2018 žije v Polsku a je sbormistryní smíšeného pěveckého sboru Nadeje w Drogomyśli. Jako sólistka spolupracuje s Beskid SoundProject Orchestra z Żivce.

© MusicaVaria 2024

Koncert je připraven ve spolupráci
s Církví československou husitskou v Jablonci nad Nisou.

Podporují nás:

Agentura Recese, Hradecká nokturna.

Typo: Graphis DTP studio

www.musicavaria.cz

Slovo k programu

Toccata d moll BWV 538, zvaná dórická, vznikla v době, kdy **Johann Sebastian Bach** působil nejprve jako varhaník a komorní hudebník, později jako koncertní mistr na dvoře výmarského vévody Wilhelma-Ernsta. Ačkoli zde měl k dispozici pouze dvoumanuálové varhany ve špatném stavu, vznikla tu největší část Bachových varhanních děl. Toccata v koncertantním stylu, charakteristická neutuchajícím pohybem šestnáctinových not, je důsledně rozvržena pro hru na dvou manuálech, označení manuálů do not zanesl sám Bach, což je u něj poměrně neobvyklé.

V tomto skladatelově tzv. výmarském období se Bachovi také naskytla příležitost podrobně se seznámit s italskou instrumentální hudbou. Důkazem, že jej nadmíru zaujala, je i řada kompozic pro varhany či cembalo, které jsou úpravami skladeb italských mistrů, jako byli Vivaldi, Torelli či bratři Marcellové. Dnes uváděné *Concerto d moll* je přepracováním hobojoyého koncertu Alessandra Marcella, benátského skladatele šlechtického původu. Působivé *Concerto* má tři kontrastní věty, první spíše v střídém tempu, druhou s nádherně zdobenou melodickou linkou, vznášející se nad výraznými harmoniemi, a svižnou finální část v třídobém taktu.

Stabat mater (resp. *Stabat mater dolorosa*, v překladu Stála Matka bolestná) je jedna z nejznámějších středověkých církevních sekvencí, líčící utrpení Panny Marie pod Kristovým křížem. Za jejího autora je považován františkánský mnich Jacopone da Todi. V historii byl tento text mnohokrát zhudebněn (G. B. Pergolesi, A. Dvořák, G. Verdi ad.). Znamý italský barokní skladatel **Antonio Vivaldi** zhudebnil *Stabat mater* na objednávku farnosti kostela Santa Maria della Pace v Brescii, rodném městě Vivaldiho otce. Premiéru měla skladba v roce 1712.

Bedřich Smetana a Antonín Dvořák, patrně naši dva nejznámější skladatelé, slaví v letošním roce, který je Rokem české hudby, velká výročí – od úmrtí Dvořáka uplynulo v květnu 120 let a Smetana je jubilant hned dvojnásobný, uplynulo 200 let od jeho narození a zároveň 140 let od jeho úmrtí.

Antonín Dvořák, mj. ředitel Národní hudební konzervatoře v New Yorku a následně profesor skladby a ředitel Pražské konzervatoře, se ve světě proslavil na poli symfonické, komorní i operní hudby. Dvořák získal vzdělání na

pražské Varhanické škole. Z této doby studií pochází jeho jediných osm skladeb pro sólové varhany, v nichž měl především prezentovat v praxi vše, čemu se naučil v hudební teorii. Patří mezi ně i *Preludium a Fuga* ve shodné tónině D dur. Preludium dokonce provedl na své závěrečné výstupní zkoušce v červenci roku 1859.

K nejznámějším melodiím Dvořákovy opery *Jakobín* patří *Juliina ukolébavka Synáčku, můj květe*. První verze opery na libreto Marie Červinkové-Riegrové (dcery politika Františka Ladislava Riegra, který se na libretu také významně podílel) měla premiéru v roce 1889, druhá pak v roce 1898. Děj opery je prodchnutý duchem vlastenectví a odehrává se v době končící Velké francouzské revoluce na zidealizovaném českém maloměstě.

Árie Panno, matko Stvořitele pochází z Dvořákova oratoria *Svatá Ludmila* na text Jaroslava Vrchlického. Premiéru mělo roku 1886 v Leedsu a dirigoval ji tehdy sám autor. Postava sv. Ludmily, jedné z našich nejvýznamnějších světic, Dvořáka přitahovala dlouhodobě. Práci na oratoriu věnoval mimořádnou pozornost a ohromné úsilí, což se podepsalo i na jeho zdraví, nicméně vzniklo jedno z Dvořákových nejrozsáhlejších děl, melodicky mimořádně invenční, vynikající bohatou polyfonickou prací a nevšední zvukovou krásou.

Hubička je v pořadí šestou operou **Bedřicha Smetany** a je po *Prodané nevěstě* jeho nejuváděnější. Smetana ji zkomponoval roku 1876, tedy v době, kdy byl již hluchý. Opera na libreto Elišky Krásnohorské podle povídky Karolíny Světlé se dočkala u publika nadšeného přijetí, její premiéry se dokonce zúčastnil i korunní princ Rudolf. Asi nejznámější melodie z této opery jsou dnes uváděné, hudebně navzájem propojené ukolébavky *Hajej, můj andílku* a *Letěla bělounká holubička*.

Závěr koncertu je poněkud netradičně věnován ukolébavkám, neboť to je hudební oblast, jíž se obě dnešní interpretky, v souhrnu matky osmi dětí (z čehož na pěvkyni připadá sedm osmin z tohoto počtu), věnují v poslední době nejčastěji.

Přejeme radost z poslechu.